

Изходно ниво по БЕЛ за 11. клас

Вариант 1

Прочетете текста и отговорете на въпросите, поставени към него (1. – 4. включително).

Голяма част от новозеландските растения и животни не може да бъдат видени никъде другаде по света. Страната се е откъснала от някогашния голям континент Гондвана преди повече от 80 милиона години, вследствие на което естествената околна среда се е развила в изолация. Много от най-редките растителни и животински видове по света са от Нова Зеландия.

Допреди около 1000 години, когато най-вероятно тук са се заселили хората, островите не са били обитавани от бозайници с изключение на два вида прилепи и някои водни животни, населяващи крайбрежните води – китове, морски лъвове и гринди (бозайници от семейство Делфинови).

Заедно с хората в Нова Зеландия идват и съпътстващи бозайници, като полинезийския плъх и кучето. С появата на първите европейски заселници тук пристигат и свине, говеда, мишки и котки. С развитието на европейските селища на островите се заселват и нови, привнесени животински видове.

Появата на някои от чуждите за региона видове се отразява крайно негативно върху местната флора и фауна. Такива вредители са плъховете, котките, невестулките, зайците, хермелините, опосумите и др. Единствените насекомоядни бозайници тук отново са привнесени – европейските таралежи, които чудесно са се адаптирали към местните условия. Тези животни нямат естествени врагове в изолираната среда и благодарение на това популацията им значително нараства, като достига заплашителни размери и става опасна за хората, за селското стопанство и най-вече за местните животински видове. В последните години на няколко съседни по-малки острова привнесените бозайници са унищожени, като по този начин островите придобиват първоначалния си видов състав от местни животни, без да може да се възродят изчезналите.

От животинския свят на островите най-разпространени са птиците. Такива са кивито, папгалите нестор и какапо и др. Тук допреди 500 години част от местната фауна са били огромните нелетящи птици моа, които достигали на височина до 3,5 m. Малко след това оттук е изчезнал и забележителният орел на Хааст с размери на крилата до 3 m и тегло до 15 kg.

В Нова Зеландия няма змии, а от паяците отровен вид е само катипо. Интересно е да се отбележи, че на тези острови се среща единственият представител на древния разред влечуги Sphenodontida – туатара, който е записан в Червената книга на Международния съюз за опазване на природата и природните ресурси със седалище в Швейцария.

Пресноводните водоеми са обитавани от 29 вида риби, като 8 от тях са застрашени от изчезване. В моретата и в Тихия океан в близост до новозеландските острови се срещат до 3000 вида риби и други морски обитатели.

Из интернет

1. От коя сфера на общуване е текстът?

- А) от битовата сфера   Б) от институционалната сфера
В) от естетическата сфера   Г) от медийната сфера

- 2. Кое от посочените твърдения е вярно според текста?**
- А) На новозеландските острови най-разпространеният вид папагали е катипо, който е застрашен от изчезване.
  - Б) Земите на Нова Зеландия са населени първо от хора от Полинезия, а по-късно идват и европейците.
  - В) В Нова Зеландия има морски твари, които могат да мигрират от соленоводни към сладководни басейни.
  - Г) Застрашените видове животни са грижа само на Международния съюз за опазване на природата и природните ресурси.
- 3. Какво е значението на подчертаната в текста дума *популация*?**
- А) скрито намерение, скрит стремеж към изтласкване на беззащитни животни от местообитанията им
  - Б) общодостъпност, широка известност, слава
  - В) животни или растения от един вид, разпространени върху определена територия
  - Г) група местни жители, обработващи земята; аборигени, туземци
- 4. Кое от посочените твърдения НЕ е вярно според текста?**
- А) Огромните нелетящи птици моа, чийто ръст е достигал над три метра, са изчезнали преди половин хилядолетие.
  - Б) Гриндите, морските лъвове и китове са бозайници, обитаващи морските води край Нова Зеландия.
  - В) Преди повече от осемдесет милиона години Нова Зеландия е била част от континента Гондвана.
  - Г) Таралежите, които са дошли от Европа, но са се адаптирали към живота в Нова Зеландия, имат като естествен враг малобройни местни змии.
- 5. В кой от редовете НЕ е допусната правописна грешка?**
- А) детайл, коктейл, емаил
  - Б) опора, опоритост, опозиция
  - В) израстна, нарастване, зараснал
  - Г) пианистка, пакостник, наместник
- 6. В кое от изреченията е допусната правописна грешка?**
- А) Когато приключи с рутинните си задължения, библиотекарът Емил Пулен за забавление снима посетителите, като ги прави част от корици на книги.
  - Б) Неколкократно работих с един голям комедиант от Кралската академия – Дейвид Шнайдер, участвал във филми от серията за Мистър Бийн.
  - В) След двуседмичен пробен период кандидат-комикът е назначен в цирка като втори помощник-шут.
  - Г) През годините интересът към мемоарите на Чаплин не стихва, затова те са претърпели няколко преиздавания.

7. В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка?

- А) Обичайно хората се борят с трафика сутрин, докато отидат на работа, опитват се да си тръгнат в пет без две минути, ако могат и после отиват да се забавляват.
- Б) Светът е достатъчно малък, за да се обходи, и достатъчно голям, че да не ти омръзне.
- В) Нямам нужда от вдъхновение, за да пътувам, но самите пътувания ми служат, за да се вдъхновявам.
- Г) Като малък единственият начин да пътувам по далечни места, бяха книгите.

8. В кое от изреченията НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А) Мемоарите на Чаплин, надхвърлящи 500 страници, се фокусират върху ранните години и личния му живот и се превръщат в световен бестселър, въпреки критиките, че липсва информация за неговата филмова кариера.
- Б) Този човек измисляше невероятни начини за забавление дори когато бяхме уморени от пътя, гладни и премръзнали.
- В) 16-годишната актриса Милдред Харис разкрива, че е бременна от Чаплин и през септември 1918 г. актьорът се жени за нея без много шум, за да избегне скандал.
- Г) В ежедневен план, няма промяна в живота на британците след решението за Брекзит, но съществува страхът от бъдещите последствия.

9. В кое от изреченията е допусната граматична грешка?

- А) През 1918 г. Чаплин прекарва четири месеца в окопите на Първата световна война, заснемайки 45-минутния филм „На рамо“.
- Б) Новоосновената компания бързо се наложи на пазара на автомобилните и имуществените застраховки.
- В) Вероятно една от причините нещо любимо да ни доскучее и с времето да изгубим интерес към него, е вроденото ни желание да покоряваме все нови и нови върхове.
- Г) Чаплин не допуска американските журналисти до парижката премиера на „Един крал в Ню Йорк“ и с това сериозно намалява приходите си.

10. В кое от изреченията НЕ е допусната граматична грешка?

- А) Приятелите ми, атмосферата на София, изкуството, което витае навсякъде, ме дърпа обратно в България.
- Б) Чаплин чувства, че „Треска за злато“ (1925) ще бъде най-добрият филм, който е направил до този момент.
- В) В градската галерия е подредена изложба от картини на автора, чиито творби за пръв път напускат музея в родния му град.
- Г) Развълнуваното момиче разказа пред журналиста за победата си в Сингапур, а учителката ѝ сподели, че усилията винаги се възнаградяват.

11. В кое от изреченията НЕ е допусната лексикална грешка?

- А) Напоследък има известен спад в пазара на имоти, но това са нормални за периода икономични процеси.
- Б) Бостънското дружество за психични изследвания стига до заключението, че Чаплин е „американска мания“, и признава неговия гений.
- В) Младият актьор завладя публиката с дарбата и таланта си и получи заслужени аплодисменти.
- Г) Случайно се отзовах в Прага и прекарах осем часа в разглеждане на един вълшебен град, пълен с красиви мостове, островърхи църкви и уютни кафенета.

12. В кой от редовете фразеологичните словосъчетания са синонимни?

- А) оплитам си кошницата – хващам се на хорото
- Б) развявам си байрака – ни лук ял, ни лук мирисал
- В) врял и кипял – от стара коза яре
- Г) вързан в ръцете – имам широки пръсти

13. От коя творба е откъсът?

Кой започва да гради дом с уплаха и трепет, а радостта ни трябва да бъде сто пъти по-голема, че сме започнали да градим наша си църква, наш общ, народен дом. Кому вършим зло и от кого ще се боим? Да идем там, братя, да продължим започнатото и ще изсъхне, ще бъде проклета ръката, която ще се дигне да ни попречи. [...] Да вървим сички там, при новата църква! [...] С план, народе, с ум и разум!

- А) „Бай Ганьо“
- Б) „Ноев ковчег“
- В) „Крадецът на праскови“
- Г) „Железният светилник“

14. В кой от редовете всички произведения са написани от един и същ автор?

- А) „Новото гробище над Сливница“, „Паисий“, „При Рилския манастир“
- Б) „История“, „Борба“, „До моето първо либе“
- В) „Градушка“, „Андрешко“, „Приказка за стълбата“
- Г) „Спи езерото“, „Ноев ковчег“, „Балкански синдром“

15. В кой от редовете правилно са свързани героят и произведението?

- А) Гуньо Адвокатина – „Андрешко“
- Б) Хаджи-Серафимовата внука – „Крадецът на праскови“
- В) Бяла Врана – „Балкански синдром“
- Г) Мъж от Бели Искър – „Ноев ковчег“

16. В кой от редовете правилно са свързани произведението и неговият жанр?

- А) „Балкански синдром“ – повест
- Б) „Градушка“ – разказ
- В) „Паисий“ – ода
- Г) „При Рилския манастир“ – лирическа миниатюра

17. Поставете правилното заглавие на празното място в цитата.

„Протегнах ръце към _____ като към историческа пиеса. Отбягвам всякакво осъвременяване. Нека майсторството на автора да послужи за припомняне на едно конкретно време от българската история. Времето на „перестройката“. Краят на един режим и началото на друг. Тази вечна преходност на обществените пластове...“

- А) „Приказка за стълбата“
- Б) „Балкански синдром“
- В) „Бай Ганьо“
- Г) „История“

- 18. За кое произведение е характерно обвързването на природното и човешкото в мотивите за смъртта, замислянето и калта?**
- А) „Бай Ганьо“
  - Б) „Крадецът на праскови“
  - В) „Железният светилник“
  - Г) „Андрешко“
- 19. В кой от редовете и двете произведения имат мото (епиграф)?**
- А) „Паисий“ и „Железният светилник“
  - Б) „Приказка за стълбата“ и „До моето първо либе“
  - В) „История“ и „Борба“
  - Г) „При Рилския манастир“ и „Градушка“
- 20. С кое произведение цитатът от „Паисий“ оформя междутекстова връзка по темата за гъркоманството?**
- Горко вам, безумни, овци заблудени,
със гръцка отрова що сте напоени,
дето се срамите от вашия брат
и търсите пища в гръцкия разврат...*
- А) „Железният светилник“
  - Б) „Крадецът на праскови“
  - В) „Бай Ганьо“
  - Г) „Балкански синдром“
- 21. Отговорете с 3 – 4 изречения на въпроса: Какво е отношението между историята и паметта във Вапцаровото стихотворение „История“?.**

ЛИСТ ЗА ОТГОВОРИ

Име: .....

Клас: .....

Номер: .....

Вариант: .....

Начин за отбелязване на правилните отговори:

*	А	Б	Х	Г
---	---	---	---	---

21. ....

1.	А	Б	В	Г
2.	А	Б	В	Г
3.	А	Б	В	Г
4.	А	Б	В	Г
5.	А	Б	В	Г
6.	А	Б	В	Г
7.	А	Б	В	Г
8.	А	Б	В	Г
9.	А	Б	В	Г
10.	А	Б	В	Г
11.	А	Б	В	Г
12.	А	Б	В	Г
13.	А	Б	В	Г
14.	А	Б	В	Г
15.	А	Б	В	Г
16.	А	Б	В	Г
17.	А	Б	В	Г
18.	А	Б	В	Г
19.	А	Б	В	Г
20.	А	Б	В	Г

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**ЛИСТ С ВЕРНИТЕ ОТГОВОРИ За
изходното ниво по БЕЛ за 11. клас**

Вариант 1

1.	A	Б	В	×
2.	A	×	В	Г
3.	A	Б	×	Г
4.	A	Б	В	×
5.	A	Б	В	×
6.	×	Б	В	Г
7.	×	Б	В	Г
8.	A	×	В	Г
9.	A	Б	×	Г
10.	A	Б	×	Г
11.	A	×	В	Г
12.	A	Б	×	Г
13.	A	Б	В	Г
14.	×	Б	В	Г
15.	A	Б	×	Г
16.	A	Б	×	Г
17.	A	×	В	Г
18.	A	Б	В	×
19.	×	Б	В	Г
20.	×	Б	В	Г

- Този лист е за учителя – направете си шаблон за проверка, като копирате листа и изрежете с макетно ножче кутийката с кръстчето, което показва верния отговор. Така много лесно ще проверите теста, след като сте снимали листа за отговори от предната страница и сте го раздали на учениците за попълване.

Максималният брой точки от изходното ниво е 25 точки – 20 от теста (по една точка за всеки верен отговор) и 5 от свободния отговор.

Скала за оценяване

<i>Брой точки</i>	<i>Оценка</i>
25 – 21	Отличен
20 – 16	Много добър
15 – 11	Добър
10 – 8	Среден
Под 8	Слаб

Примерен отговор на 21. въпрос: Във Вапцаровото стихотворение „История“ е изграден многозначен образ на историята, която не приема в своите страници „*простата човешка драма*“. Също така е изграден и образ на паметта – колективната социална памет, изобразена чрез ние-изказа на лирическия говорител; паметта на всички „*неизвестни хора*“, страдалците, жертвите. Паметта срещу историята – това е яркият конфликт в творбата. В произведението контрастът между историята и паметта е още по-отчетлив, защото езикът на историята, съдържанието на нейните „*пожълтели страници*“ е типичен „чужд текст“ от гледна точка на междутекстовостта, докато езикът на паметта е същинският лирически език на творбата. Така във Вапцаровото стихотворение историята и паметта удвояват своята противопоставеност – освен че са съдържателно различни разкази, те са и различни по своята природа и само един от тях е художествено въздействащ – лирическият език на колективната памет.